

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3266/2017. (X. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.I.1351/2016/6. sorszámú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (jogi képviselője: dr. Lantos Bálint ügyvéd, 3300 Eger, Deák Ferenc út 2. szám, földszint 1–2.) a Fővárosi Törvényszék útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján azért nyújtott be alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint a Kúria Bfv.I.1351/2016/6. sorszámú, felülvizsgálati eljárásban meghozott végzése, valamint e végzés alapjául szolgáló, a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.139/2015/9. sorszámú végzése, illetve a Fővárosi Törvényszék 29.B.654/2013/46. sorszámú ítélete sérti az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésében és az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési elveket, az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott alapjogvédelmi kötelezettségi szabályt, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő jogot, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes eljárásból fakadó követelményrendszert, az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében foglalt ártatlanság vélelmét, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében megfogalmazott *nullum crimen sine lege* elvet. Az indítványozó ilyen okok alapján kezdeményezi a hivatkozott kúriai döntés, valamint az annak alapjául szolgáló bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló büntetőügyben az indítványozó a terheltek egyike. A büntetőeljárás során első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 29.B.654/2013/46. sorszámú ítéletében megállapított, majd a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.139/2015/9. sorszámú végzésében kiegészített és az eljárás során irányadó tényállás lényege szerint az indítványozó 2006-tól kezdődően egészen 2009-ig a Közlekedési Főfelügyelet, majd jogutódja, a Nemzeti Közlekedési Hatóság megbízása alapján, később pedig vezető beosztású munkatársaként közlekedési informatikai fejlesztéssel összefüggő projektek megszervezésével összefüggő feladatokat látott el. Ehhez tartoztak beszerzéssel kapcsolatos teendők, valamint a teljesítés és a számlák kifizetőségének igazolása is. Az indítványozó kérésére e projektek pályázatain rendszeresen nyertes vállalkozás vezetője, aki a büntetőügynek szintén terhelte, két Mercedes típusú személygépjárművet használatra átadott az indítványozónak és családjának. Az első fokon eljáró bíróság az indítványozót ilyen tényállás alapján bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 294. § (1) bekezdésébe ütköző és ugyan ezen szakasz (2) bekezdése szerint minősülő folytatólagosan elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása büntetőjogi tényében (erről lásd: Fővárosi Törvényszék 29.B.654/2013/46. sorszámú ítéletének 2–8. oldalait, valamint a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.139/2015/9. sorszámú végzésének 7–8. oldalait).
- [4] A kétirányú ügyészi és védelmi fellebbezések alapján másodfokon a Fővárosi Ítéltábla járt el. Az indítványozó védelmi fellebbezésében egyfelől az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás feltáratlanságára, illetve megalapozatlanságára hivatkozott és e körben állította, hogy az inkriminált gépkocsihasználat egy korábban elvégzett munka ellenértéke volt. Másfelől fellebbezésében vitatta azt a bírósági álláspontot, amely hivatalos személyi minőségét megállapította. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Végzésének indokaiból kitűnően az elsőfokú bíróság kellő részletességgel adott számot arról, hogy a terhelti tagadásokkal szemben a tényállást mely olyan bizonyítékokra alapítja, amelyek igazolják, hogy az indítványozó nem a korábbi munkavégzésének ellenértékeként kapta a gépjárműveket. Emellett az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság abbéli álláspontját, miszerint az indítványozó mind a korábbi, mind pedig a jelenleg hatályos Büntető Törvény-

könyvek fogalomhasználata alapján hivatalos személy volt (erről lásd: Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.139/2015/9. sor-számú végzésének 9–14. oldalait).

- [5] Az indítványozó az ügyben hozott jogerős bírósági döntést felülvizsgálati kérelemmel támadta. Felülvizsgálati kérelmében az indítványozó ismételten vitatta az alsóbb fokú bíróságok abbéli jogi álláspontját, amely hivatalos személynek minősítette. Álláspontja szerint munkakörei alapján nem tekinthető hivatalos személynek, így bűnösségének megállapítása törvénytört. A Kúria a felülvizsgálati indítvány alapján a folytatóság megállapításának mellőzésével az alsóbb fokú bíróságok bűnösséget megállapító döntéseit helybenhagyta. Végzésének indokolása szerint az eljárás során irányadó tényállásban megjelölt tevékenység a vezető beosztású hivatalos személyként való működést megalapozza (erről lásd: Kúria Bfv.I.1351/2016/6. sorszámú végzésének 5–6. oldalait).
- [6] 1.2. Az indítványozó ezt követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. Az indítványozó azért kezdeményezi az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz eljárást, mert álláspontja szerint a büntetőügyben eljáró bíróságok törvénytört jogértelmezéssel állapították meg hivatalos személyi minőségét. Az indítványozói álláspont szerint sem a korábban hatályban lévő, sem a jelenleg hatályos Büntető Törvénykönyv fogalomhasználata alapján nem tekinthető hivatalos személynek. Az indítványozó a bíróságok előtt kifejtett érvelését megismételve adja elő, hogy azért nem tekinthető hivatalos személynek, mert nem látott el hatósági vagy közhatalmi feladatot, nem volt olyan szolgálatot teljesítő személy, akinek tevékenysége a szerv rendeltetésszerű működéséhez tartozott, illetve tevékenységét csak a hivatalos személy fogalmának törvénytört kiterjesztésével lehet az adott szerv rendeltetésszerű működéséhez tartozónak tekinteni. Az indítványozó ezzel összefüggésben hivatkozik arra, hogy az eljáró bíróságok megsértették indokolási kötelezettségüket. Az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt bírói döntést ezen okok alapján sérti az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésében és az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési elveket, az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében elismert alapjogvédelmi kötelezettség szabályát, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő jogot, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes eljárásból fakadó követelményrendszert, az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében foglalt ártatlanság vélelmét, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében megfogalmazott *nullum crimen sine lege* elvet.
- [7] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [8] 3.1. Az Abtv. 27. § a) pontja, és ezzel összhangban az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasz kezdeményezésére olyan bírói döntéssel szemben van lehetőség, amely Alaptörvényben biztosított jogot sért, vagyis alkotmányjogi panaszt Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában részben az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésében és az Alaptörvény 28. cikkben foglalt szabályok vélt sérelmére hivatkozik. Az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésében előírtak szerint az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni, míg az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék. Az Alaptörvény e szabályainak egyike sem Alaptörvényben biztosított jog, így ennek megfelelően vélt sérelmükre alkotmányjogi panasz sem alapítható {elsőként lásd az Alaptörvény R) cikk tekintetében a 3379/2012. (XII. 15.) AB végzés, Indokolás [6]; illetve az Alaptörvény 28. cikk tekintetében a 3381/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [11]; legutóbb megerősítette: 3026/2017. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [9]; illetve 3027/2017. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [10]}. Az indítványozó hivatkozik az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésben foglalt alkotmányjogi szabályra is. A következetes alkotmánybírósági gyakorlat értelmében az Alaptörvény e szabálya ugyanakkor önmagában nem biztosít jogot, hanem az alapvető jogok védelmének állami kötelezettségét írja elő {legutóbbról lásd: 3152/2017. (VI. 14.) AB végzés, Indokolás [23] és 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [7]}. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban emellett felhívja az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében garantált követelmény sérelmét. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt garancia a tisztességes eljárás követelményét a közigazgatási hatósági eljárásokban fogalmazza meg. Ennek megfelelően az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére az érdemi összefüggés hiánya miatt nem lehet bíróság hatáskörébe tartozó eljárásokban hozott bírói döntésekkel szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt alapítani {elsőként

lásd: 3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [6], legutóbbról lásd: 3122/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [12] és 3124/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [13]]. Ebből következően az alkotmányjogi panasz ezekben a részeiben nem felel meg a befogadhatóság Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontjában foglalt törvényi követelményének.

- [9] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdésének előírása szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjai szerint az alkotmányjogi panasz akkor tartalmaz határozott kérelmet, ha bemutatja az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és egyértelmű indokolást ad elő arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdése, valamint az Alaptörvény XXVIII. Cikk (4) bekezdése tekintetében nem felel meg az indítvány határozottságára vonatkozó követelménynek. Az indítványozó ugyanis egyáltalán nem ad elő olyan alkotmányjogi érvelést, amelyből kitűnik, milyen kapcsolatban áll a támadott bírói döntés azon felhívott alaptörvényi szabályokkal, miszerint senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg, illetve senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más állam joga szerint nem volt bűncselekmény. Ebből következően az indítvány ebben a részben nem tartalmaz olyan indokolást, amelyből kitűnhet, hogy a kifogásolt bírói döntés miért sérti a felhívott alaptörvényi szabályokat, így nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjaiban foglalt követelményeknek {elsőként lásd: 3183/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [23] és Indokolás [30]; legutóbb megerősítette: 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [8]}.
- [10] 3.3. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeként határozza meg, hogy az indítvány bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a befogadhatóság e feltételei vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság minden esetben külön-külön vizsgálja {elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [11] Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság e törvényi feltételével összefüggésben elsőként arra emlékeztet, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; legutóbb megerősítette: 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [10]}. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben és az elfogadott nemzetközi emberi jogi egyezményekben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja {erről lásd például: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; legutóbb megerősítette: 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [12] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes eljárás követelményrendszerének sérelmére az eljáró bíróságok jogértelmezésével összefüggésben hivatkozik. Az indítványozó a büntetőügyben eljáró bíróságok hivatalos személy fogalmáról kialakított jogi álláspontjának helytállóságát vonja kétségbe. Az Alkotmánybíróság előbbieken felidézett következetes álláspontja értelmében az ítélező bíróság bizonyítékértékelési és jogértelmezési szabadságához tartozik, hogy a bizonyítékokat meggyőződése szerint mérlegelje és ezzel együtt jogági minősítésüket illetően szabadon alakíthassa ki jogi álláspontját. Az eljáró bíróság által elfogadott jogértelmezés és a bizonyítékok mérlegelésének illetően felülvizsgálatától pedig az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik, amíg a jogértelmezés pontosan körülírt, Alaptörvényben védelt jogot nem sért {legutóbbról lásd: 3027/2017. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [15]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ilyen pontosan körülírt alaptörvény-ellenességre nem hivatkozik, ehelyett a panasz a bírói döntések ismételt felülbírálatára irányul, amikor a hivatalos személy fogalmának jogági értelmezését kifogásolja. Az indítványozó e körben hivatkozik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert indokolási kötelezettség megszegésére, ugyanakkor az Alkotmánybíróság megítélése szerint a büntetőeljárás során már előadott

ugyanezen védelmi érvelést mind a Fővárosi Törvényszék és a Fővárosi Ítéltábla, mind pedig a Kúria vizsgálta és határozataikban részletesen adtak számot elutasításuk okairól (erről lásd: a Fővárosi Törvényszék 29.B.654/2013/46. sorszámú ítéletének 36. oldalát és a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.139/2015/9. sorszámú végzésének 9–14. oldalait, valamint a Kúria Bfv.I.1351/2016/6. sorszámú végzésének 5–6. oldalait). Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem ad elő olyan alaptörvény-ellenességet, amely érdemben befolyásolhatta a támadott bírói döntést. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszban felvetett e kérdéseket nem értékelte alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésekként sem.

- [13] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 27. § a) pontjában és az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban, részben pedig az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2017. október 10.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/923/2017.

